
"Brukes etter avtale med legen" - årsaker til at pasienten får medisin til overs

ARTIKKEL

THORMODSEN M

FONNELØP H

RYTTER E

TØRISEN HM

Sammendrag

Både forskning og praktisk erfaring indikerer at en del av den reseptmedisin som skrives ut, aldri blir brukt. Vi vet imidlertid mindre om årsakene til at anslagsvis 10% av legemidlene som pasientene og samfunnet betaler for, blir stående ubrukt. Målsettingen med vår undersøkelse var å finne frem til ulike grunner til at legemidler blir til overs hos pasienter.

I undersøkelsen oppgav 462 (72%) av i alt 641 personer som returnerte legemidler til 14 apotek i løpet av entremånedersperiode i 1994 årsakene til at medisinene ikke var brukt. Videre var 353 av disse personer (55%) villige til å utdype sine utsagn i et intervju. Årsakene som kom frem ble etter kvalitativ forskningsmetodologi gruppert i fire hovedkategorier:

- Endret behov for legemidler på grunn av forandring i brukerens helsetilstand eller ved at behandlingen legges om.
- Pasientens legemiddelatferd, som innbefatter kunnskaper, holdning og fysisk evne hos brukeren. Sykdomstype, sosialt nettverk og kompleksitet i behandlingen virker også inn.
- Koordinering i helsevesenet, som viser til graden av samhandling mellom de ulike aktørene innen helsetjenesten.
- Forskrivning og utlevering av legemidler omhandler utforming, forståelse og etterlevelse av regelverket, politiske føringer, teknologi, tilgjengelighet samt graden av økonomisk bevissthet hos leger og farmasøyter.

Både faglige og samfunnsøkonomiske aspekter i synspunktene som kommer frem i denne intervjuundersøkelsen er stofftil ettertanke og kan danne basis for videre diskusjon generelt om forskrivning og utlevering av legemidler, og merspesielt som grunnlag for lokale aktiviteter i kvalitetsgrupper som arbeider med farmakoterapi.

Publisert: 10. oktober 1997. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 17. februar 2026.